

Finansutskottets betänkande 2025/26:FiU9

Riksrevisorns årliga rapport 2025

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Riksrevisorns årliga rapport fyller en viktig funktion och ger goda förutsättningar för riksdagen att diskutera de viktigaste iakttagelserna från revisionen under det senaste året. Utskottet noterar att vissa iakttagelser som riksrevisorn gjort i årliga rapporter tidigare år återkommer även i år, t.ex. om brister och otydligheter i styrningen av avgiftsfinansierad verksamhet.

Behandlade förslag

Redogörelse 2024/25:RR5 Riksrevisorns årliga rapport 2025.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

Utskottets överväganden.....5

 Riksrevisorns årliga rapport 2025.....5

 Utskottets ställningstagande.....10

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....11

 Redogörelsen.....11

Bilaga 2

Uppteckningar från Finansutskottets offentliga sammanträde med
riksrevisorn12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisorns årliga rapport 2025

Riksdagen lägger redogörelse 2024/25:RR5 till handlingarna.

Stockholm den 14 oktober 2025

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Peder Björk (S), Joakim Sandell (S), Yusuf Aydin (KD) och Samuel Gonzalez Westling (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Enligt 12 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska de viktigaste iakttagelserna från effektivitetsrevisionen och den årliga revisionen samlas i en årlig rapport. Enligt 9 kap. 18 § riksdagsordningen lämnar riksrevisorn rapporten som en redogörelse till riksdagen. Något krav på återrapportering från regeringen med anledning av den årliga rapporten finns inte.

Den 23 september 2025 anordnade utskottet ett offentligt sammanträde där riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg frågades ut med anledning av Riksrevisorns årliga rapport 2025. Riksrevisorn redogjorde även för Riksrevisionens uppföljningsrapport 2025. Syftet med den årligen återkommande utfrågningen är att vid ett samlat tillfälle uppmärksamma och belysa Riksrevisionens iakttagelser och resultat. Uppteckningarna från det offentliga sammanträdet finns i bilaga 2.

Inga motioner har väckts med anledning av redogörelsen.

Utskottets överväganden

Riksrevisorns årliga rapport 2025

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

Riksrevisorns årliga rapport 2025 samlar de viktigaste iakttagelserna under det gångna året för att ge en översiktlig och sammanhållen bild av Riksrevisionens granskning. Riksrevisorn konstaterar i den årliga rapporten att iakttagelserna sammantaget understryker vikten av att fortsätta att värna förtroendet för staten, särskilt genom att regeringen är tydlig i sin styrning av arbetet med att stärka vårt försvar och vår säkerhet i en orolig tid.

Underlaget till den årliga rapporten utgörs av 24 granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen som publicerats sedan den förra rapporten och granskningen av 226 myndigheters årsredovisningar för räkenskapsåret 2024.

Den årliga rapporten är strukturerad i tre kapitel utifrån de riskområden som identifierats och som anger granskningens huvudsakliga inriktning som den presenterats i Riksrevisionens granskningsplan:

- de offentliga finanserna
- styrning, uppföljning och rapportering
- organisering, ansvar och samordning.

De offentliga finanserna

Under året har Riksrevisionen i sin granskning konstaterat att finanspolitiken inte fullt ut varit utformad i enlighet med det finanspolitiska ramverket och pekar på tre omständigheter som innebär en risk för en försvagad budgetdisciplin. Den första omständigheten är att regeringen anför att stödet till Ukraina inte motiverar någon särskild åtgärd i form av besparingar eller skattehöjningar. Riksrevisionen delar inte regeringens bedömning utan menar att det inte är förenligt med det finanspolitiska ramverket att göra undantag från sedvanlig budgetprövning och prioritering på det sättet. När en riksdagsmajoritet en gång har gjort sådana undantag ökar sannolikheten för en upprepning av tillvägagångssättet konstaterar riksrevisorn.

Den andra omständigheten är de höjningar av redan beslutade nivåer på utgiftstak som gjordes med anledning av stödet till Ukraina. Höjningarna var enligt Riksrevisionen inte nödvändiga eftersom budgeteringsmarginalerna redan var stora.

Den tredje och sista riskfaktorn för försämrad budgetdisciplin hör ihop med regeringens omfattande ändringar i statens budget under 2024. Eftersom

ändringsbudgetar ska användas i undantagsfall bör regeringen enligt riksrevisionen bättre motivera varför förslagen tas upp där och inte i budgetpropositionen.

Brister i avgiftsfinansierad verksamhet är ett återkommande problem som tagits upp i den årliga rapporten under flera år. Det senaste året har Riksrevisionen sett brister i myndigheternas redovisning av hur krav på full kostnadstäckning följs. I rapporten konstateras att en tydligare normering av vilket tidsspänn som gäller för när full kostnadstäckning ska uppnås skulle underlätta. Det förekommer också stora överskott inom avgiftsfinansierad verksamhet hos flera myndigheter när målet är full kostnadstäckning, och flera universitet har problem att balansera över- och underskott inom den studieavgiftsfinansierade verksamheten för studenter från ett tredjeländ.

Riksrevisionen noterar även fortsatta problem med överskridna och saknade beställningsbemyndiganden och konstaterar att det när ett beställningsbemyndigande överskrids eller saknas kan innebära att myndigheterna ingått åtaganden som har bundit upp anslag utan riksdagens tillåtelse. Förutom brister i form av att beställningsbemyndiganden saknas eller överskrids finns det enligt den årliga rapporten också oklarheter när bemyndiganden behövs för internationella medlemsavgifter och hur de ska utformas.

I den årliga rapporten redovisas även iakttagelser om bristfällig hantering av bidrag och brister när myndigheter tar lån.

Styrning, uppföljning och rapportering

Brister i Sveriges försvar och säkerhet kan få svåra konsekvenser för såväl individer som för samhällets funktioner. Under det gångna året har Riksrevisionen granskat om den statliga styrningen av uppbyggnaden av det civila försvaret har varit effektiv. Riksrevisionen har också, för första gången, granskat Säkerhetspolisens verksamhet ur ett effektivitetsperspektiv. När det gäller den statliga styrningen av det civila försvarets uppbyggnad visar den enligt den årliga rapporten på flera brister, t.ex. har uppbyggnaden gått långsamt, regeringens styrning varit otydlig och finansieringen kortsiktig. När det gäller granskningen av Säkerhetspolisen lyfts det fram att det finns ottydligheter i myndighetens interna styrning och kontroll och att förutsättningarna för att bedriva verksamheten effektivt delvis är otillräckliga på grund av författningar som lägger hinder i vägen, resursbrist och att regeringen inte har varit tillräckligt aktiv i sin styrning av myndigheten.

Brister i statens tillsyn lyfts i rapporten upp som en återkommande problematik. I årets granskning har Riksrevisionen sett brister i statens tillsyn för att motverka penningtvätt och i Spelinspektionens tillsyn över spelmarknaden.

Brister i Lantmäteriets interna styrning och kontroll resulterade i att Riksrevisionen lämnade en modifierad revisionsberättelse till myndigheten.

Bristerna bestod av att det saknats en välfungerande och effektiv process, organisation och ledningskultur för intern styrning och kontroll i myndigheten.

I den årliga rapporten uppmärksammas också brister i utformningen av åtgärder som kan göra det svårt att nå avsedda mål och att göra det på ett effektivt sätt, t.ex. när det gäller tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt och regeringens utformning av det s.k. Industrilivet.

Bristande resultatredovisning i myndigheternas årsredovisningar är inte ett nytt problem. I det senaste årets granskning har Riksrevisionen sett utrymme för förbättringar i resultatredovisningen hos flera olika myndigheter.

Organisering, ansvar och samordning

Den årliga rapporten avslutas med ett avsnitt med iakttagelser som handlar om hur det statliga åtagandet påverkas av hur verksamheten är organiserad. Under rubriken om att dra nytta av digitaliseringens möjligheter noteras att stöd till regioners och kommuners arbete med informationssäkerhet inom vård och omsorg inte är tillräckligt sammanhållet eller anpassat efter behoven inom vården och omsorgen. Stödet från Integritetsskyddsmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Socialstyrelsen är för generellt hållet och inte tillräckligt anpassat efter vårdgivarnas behov.

I den årliga rapporten konstateras att det är vanligt med brister i myndigheternas informationsdelning. Riksrevisionens granskning av fastställande av identiteter visade att myndigheterna inte har tillräckliga rutiner för att säkerställa att korrekta identiteter fastställs och att felaktigt registrerade identiteter upptäcks när de delar information med andra myndigheter. Det gäller särskilt samverkan mellan Skatteverket och Polismyndigheten. Att det är viktigt att myndigheter kan dela information visar även Riksrevisionens granskning av insatser när barn misstänks för grova brott, där myndigheten iakttagit brister i kritiska delar av aktörernas informationsutbyte. Det gällde t.ex. polisens orosanmälningar till socialtjänsten och socialnämndernas yttranden till rättsväsendet.

Bristande kompetensförsörjning inom vård och behandling har Riksrevisionen noterat i granskningen av vården och behandlingen vid Statens institutionsstyrelses (Sis) särskilda ungdomshem och i granskningen av Kriminalvårdens behandlingsverksamhet.

Pågående arbete

Riksrevisionens uppföljningsrapport 2025

Sedan 2007 har Riksrevisionen publicerat sin uppföljningsrapport som ett underlag för riksdagens bedömning av resultatet av Riksrevisionens granskning, dvs. om den bidragit till en bättre statlig verksamhet. Rapporten lämnas till riksdagens finansutskott som har ansvar för att säkerställa relevans, kvalitet och produktivitet i Riksrevisionens granskningsverksamhet.

Inledningsvis konstateras i rapporten att uppföljning av granskningens resultat är en naturlig handlingsregel inom revision och följer av god revisionssed. Genom att följa upp granskningen och presentera resultatet av uppföljningen kan nationella revisionsorgan visa för sina intressenter om den verksamhet som de bedriver är relevant och gör skillnad.

Riksrevisionens sammanfattande bedömning är att granskningen genom årlig revision och effektivitetsrevision har gett resultat och bidragit till förbättringar i den statliga verksamheten. I de flesta fall har granskningen medfört någon form av åtgärd från regeringen eller granskade myndigheter. I uppföljningsrapporten konstateras att åtgärderna ligger i linje med Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer.

När det gäller den årliga revisionen konstateras att alla de 17 modifierade revisionsberättelserna 2023 följts av åtgärder som vidtagits efter ett år. Exempel på åtgärder som myndigheterna har vidtagit är att de har

- lämnat hemställan till regeringen om förslag på ändringar i förordningar och instruktion
- ändrat redovisningsmodell och sett över metoden för beräkning av avgifter samt gjort prisjusteringar
- sett över och förbättrat processer och rutiner för bidragsgivning, bemyndiganderedovisning och kvalitetssäkring av årsredovisningen
- haft dialog med Ekonomistyrningsverket (ESV).

I uppföljningsrapporten konstateras att den muntliga rapportering som Riksrevisionen gör som en del av sitt förebyggande arbete är lika viktig som de skriftliga revisionsrapporterna.

I årets uppföljningsrapport fortsätter Riksrevisionen att redovisa analyser av modifierade revisionsberättelser som sträcker sig över en längre period. För räkenskapsåren 2014–2023 lämnade Riksrevisionen totalt 142 modifierade revisionsberättelser, vilket motsvarar ca 6 procent av alla revisionsberättelser. Väsentliga och genomgripande fel är ovanliga och endast två gånger har revisionen avstått från att uttala sig i revisionsberättelsen. Den vanligaste modifieringen handlar om ledningens efterlevnad av tillämpliga föreskrifter. Det handlar om att

- myndigheten har överskridit sin bemyndiganderam eller ingått framtida ekonomiska åtaganden utan tilldelad bemyndiganderam
- myndigheten har ett väsentligt ackumulerat underskott eller överskott i avgiftsbelagd verksamhet med det ekonomiska målet full kostnads-täckning
- myndigheten har överskridit sin anslagskredit
- myndigheten inte har följt anslagsförordningen (2011:223) eller finansiella villkor i regleringsbrevet och därför har använt anslaget på ett felaktigt sätt.

I uppföljningsrapporten har Riksrevisionen följt upp resultatet av effektivitetsrevisionens granskning. Den omfattar 27 granskningsrapporter som publicerades från april 2020 till mars 2021. Myndighetens sammanfattande

slutsats är att de flesta granskningar har lett till resultat och att en majoritet av rekommendationerna är hanterade. Rekommendationerna till regeringen (109 stycken) har handlat om uppföljning, utvärdering, utredning, analys och att ge myndigheter uppdrag. Riksrevisionen bedömer att regeringen i någon mån har vidtagit åtgärder för att hantera merparten (60 procent) av rekommendationerna. De vanligaste åtgärderna är att regeringen tillsätter en utredning eller ger ett tilläggsuppdrag till en pågående utredning. En annan vanlig åtgärd är att regeringen ger myndigheter uppdrag i regleringsbrev. Rekommendationerna till de granskade myndigheterna har ofta handlat om uppföljning, att ta fram och utveckla rutiner och att förtydliga ansvar och roller. Riksrevisionen bedömer att de granskade myndigheterna har vidtagit åtgärder för att hantera de allra flesta rekommendationerna (87 procent). Myndigheternas vanligaste åtgärder är att utveckla eller ändra sina instruktioner för arbetet och att omorganisera verksamheten.

Enligt den uppföljning som gjorts omnämndes Riksrevisionen i knappt 3 200 artiklar i medier 2024, vilket kan jämföras med 6 100 artiklar 2023 och 4 600 artiklar 2022. Störst intresse hade medierna för granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen, framför allt i samband med publiceringen av nya rapporter. Riksrevisionen ges i regel en expertroll i frågor där det finns flera olika åsikter. Uppföljningen visar att granskningsrapporterna i stor utsträckning fortsätter att vara relevanta och intressanta för medierna under lång tid. De granskningar som under flera år regelbundet nämns i medierna handlar ofta om politikområden som är präglade av starka åsikter och ideologiska skillnader, t.ex. skolan, vårdens utveckling eller vissa infrastrukturfrågor.

Riksdagens behandling av granskningsrapporter som den årliga rapporten baseras på

Sedan den förra årliga rapporten 2024 har Riksrevisionen publicerat 25 granskningsrapporter inom effektivitetsrevisionen. Riksdagen har hittills behandlat och fattat beslut om 18 av de skrivelser från regeringen som kommit in till riksdagen med anledning av granskningsrapporterna. Riksdagen har beslutat att lägga skrivelserna till handlingarna och avslå de följdmotioner som väckts.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid sin behandling av riksrevisorns årliga rapporter ofta lyft fram att de fyller en viktig funktion och ger goda förutsättningar för riksdagen att diskutera de viktigaste iakttagelserna från revisionen under det senaste året (t.ex. bet. 2024/25:FiU9). Utskottet har vid dessa tillfällen också understrukt vikten av det offentliga sammanträde som utskottet anordnat med anledning av den årliga rapporten och uppföljningsrapporten, som bidrar till öppenhet och transparens om effekterna av den statliga verksamheten.

Vidare har utskottet i betänkandena över den årliga rapporten under åren uppmärksammat att vissa iakttagelser återkommer år från år när det gäller avgiftsfinansierad verksamhet och beställningsbemyndiganden, och att det inte finns något hinder för regeringen att kommentera dessa återkommande iakttagelser även om någon formell svarsskrivelse inte behöver lämnas med anledning av den årliga rapporten (t.ex. bet. 2023/24:FiU9).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksrevisorns årliga rapport fyller en viktig funktion och ger goda förutsättningar för riksdagen att diskutera de viktigaste iakttagelserna från revisionen under det senaste året. Det offentliga sammanträdet med utfrågning av riksrevisorn som utskottet anordnar med anledning av den årliga rapporten och uppföljningsrapporten bidrar till öppenhet och transparens kring effekter av den statliga verksamheten. De båda rapporterna ger också underlag för utskottet att säkerställa relevans, produktivitet och kvalitet i Riksrevisionens granskningsverksamhet.

Utskottet noterar att vissa iakttagelser som riksrevisorn gjort i årliga rapporter tidigare år, som utskottet då också har kommenterat, återkommer även i år. Fortfarande förekommer brister och otydligheter i styrningen av avgiftsfinansierad verksamhet liksom att myndigheter överskrider sina ramar för beställningsbemyndiganden. Utskottet hänvisar till sina tidigare uttalanden att det inte finns något hinder för regeringen att kommentera iakttagelserna i den årliga rapporten även om någon formell svarsskrivelse inte behöver lämnas.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2024/25:RR5 Riksrevisorns årliga rapport 2025.

BILAGA 2

Uppteckningar från finansutskottets offentliga sammanträde med riksrevisorn

Offentligt sammanträde med riksrevisorn om *Riksrevisorns årliga rapport 2025* och *Riksrevisionens uppföljningsrapport 2025*

Tisdagen den 23 september 2025 kl. 10.00–11.30 i Förstakammarsalen

Ordföranden: Klockan har slagit, och finansutskottets offentliga sammanträde är öppnat. Jag vill hälsa alla här i salen – finansutskottets ledamöter, många av konstitutionsutskottets ledamöter som närvarar och övriga gäster – och er som följer sammanträdet via SVT Forum varmt och hjärtligt välkomna allihop. Varmt välkommen också till riksrevisorn, såklart!

Dagens övning är startskottet för finansutskottets arbete den här hösten när det gäller den årliga rapporten för 2025. Vi började med de här offentliga sammanträdena redan hösten 2018. Tidigare hade vi utfrågningarna i slutna sammanträden. Det här är ett sätt att öppna upp mot medborgarna, som nu kan följa oss via SVT Forum. Detta ska bidra till både öppenhet och transparens. Gemene man kanske inte ser det, men Riksrevisionen och vår riksrevisor gör ett ovärderligt arbete med att säkerställa att saker och ting fungerar på det sätt det ska. Det är en viktig grundsten i demokratin. Därför är det bra att också medborgarna kan följa detta via tv i dag.

Jag kommer snart att lämna över till riksrevisorn för att berätta om de granskningar som riksrevisorn vill lyfta fram från det år som varit. Men innan jag gör det vill jag för ordningens skull säga att tiden är begränsad. Finansutskottets ledamöter kommer att tre i taget i partiernas storleksordning ha möjlighet att ställa frågor. Vill man byta med ledamöter i konstitutionsutskottet kan man meddela mig via sms eller vifta tills det verkar som att jag har förstått vem som vill ställa frågan.

Jag ber om korta frågor från ledamöterna och så korta svar det går från riksrevisorn. Då hinner fler ställa frågor. Vi ska gå in för landning strax före 11.30, då vice ordförande Mikael Damberg kommer att avsluta sammanträdet.

Varmt och hjärtligt välkomna allihop!

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Tack så mycket, herr ordförande! God morgon till er allihop! Jag vill tacka för inbjudan till denna öppna utfrågning. Jag värdesätter en nära och kontinuerlig dialog med riksdagen.

Att delta här ger en möjlighet att berätta om våra iakttagelser i vår granskning och diskutera dessa med er vid frågestunden, för att på så sätt bidra till den öppenhet och transparens som behövs för vår statliga verksamhet. Denna utfrågning ser jag som ett värdefullt komplement till dialogen som jag

har möjlighet att ha med riksdagens råd för Riksrevisionen men också till mina möten i utskotten där vi presenterar våra granskningsrapporter.

I min inledande presentation kommer jag att utgå från iakttagelser i min årliga rapport, som finansutskottet nu bereder. Men jag kommer också att lyfta fram enstaka exempel från Riksrevisionens uppföljningsrapport. I den årliga rapporten handlar det om iakttagelser under året, och i uppföljningsrapporten följer vi upp och undersöker resultatet av våra granskningar i ett längre tidsperspektiv.

Rapporterna är mina första sedan jag tillträdde som riksrevisor för ett år sedan. När jag stod här då var det min andra vecka som nyttillträdd riksrevisor. Jag kan konstatera att det både för egen del och i omvärlden har varit ett händelserikt år. Vi lever utan tvekan i en omvärld stadd i stark förändring.

I min årliga rapport har jag därför betonat det allvarliga säkerhetsläget. Det är bland annat med de omvärldsförändringarna i åtanke som jag i den årliga rapporten betonar vikten av att fortsatt värna om förtroendet för staten. Människors förtroende för offentlig förvaltning och tillit till varandra är höga i Sverige vid en internationell jämförelse. Ibland beskrivs Sverige som ett höglitarland. Det är en värdefull tillgång, särskilt i oroliga tider när tillit och transparens är avgörande för samhällets stabilitet.

Därför vill jag gärna ta tillfället i akt och berätta hur jag ser på Riksrevisionens bidrag till att värna det förtroendet och hur vi bidrar till att statlig verksamhet bedrivs i enlighet med de principer som utgör en grund för en god offentlig förvaltning som fortsatt vinner allmänhetens förtroende.

Riksrevisionen har en viktig roll i arbetet med att upprätthålla allmänhetens förtroende genom att granska effektiviteten i statlig verksamhet och kvaliteten i myndigheternas årsredovisningar. Den bedömningen gör jag utifrån antagandet att Riksrevisionens granskning bidrar till att motverka oegentligheter och till att förbättra statlig verksamhet och service till allmänheten. Vi bidrar också till förtroendet genom att vara transparenta med vår granskning och vad granskningen visar.

En förutsättning för att vi ska vara framgångsrika i den rollen är att vi uppfattas som relevanta, vilket i sin tur kräver att vi fortsatt granskar rätt saker och har god kvalitet och att vi är och betraktas som oberoende. Att exempelvis värdera myndigheters interna styrning och kontroll ingår i vår granskning av årsredovisningar och underliggande finansiell redovisning. I vissa fall kan det också bli aktuellt att granska den.

Överlag har vi ett kritiskt förhållningssätt i vår granskning. Internt kallar vi det ibland för en professionell skepticism. Det innebär att vi, förstås, ställer frågor och är på under hela revisionsprocessen. Vi tar också del av dokumentation, och vi genomför förstås intervjuer. Men framför allt utvärderar vi revisionsbevis. Vi ska vara uppmärksamma på om de revisionsbevisen är motstridiga eller om vi vid intervjuer får olika svar på samma fråga. Genom ett sådant förhållningssätt kan vi, även om det inte är syftet med vår granskning, också upptäcka förtroendeskadliga oegentligheter på myndigheter, oavsedda eller inte.

Vidare genomför Riksrevisionen riktade granskningar inom områden som är viktiga för att upprätthålla allmänhetens förtroende för staten. Det kan handla om myndigheters kontroll av bisysslor. Det kan också handla om myndigheters arbete för att hantera sitt skydd mot korruption.

I granskningen av arbetet mot korruption, som vi gjorde 2013, inriktade vi oss på det sextiototal myndigheter som då skulle följa förordningen om intern styrning och kontroll. Vi fann att många myndigheter inte alls hade värderat sina korruptionsrisker och saknade centrala åtgärder för att motverka korruption. Bland annat drog vi slutsatsen att förordningen om intern styrning och kontroll inte hade haft någon avgörande påverkan på myndigheternas arbete mot korruption. Jag har dock noterat att den granskningen tillsammans med flera andra uppmärksammades av Utredningen om övergångsrestriktioner inom offentlig verksamhet, som publicerade sitt betänkande 2023.

Ett annat exempel på att vi granskar områden som är betydelsefulla för allmänhetens förtroende är vår granskning av hur myndigheter arbetar mot förtroendskadliga närstående transaktioner. Statens relationer med privata aktörer är, inte minst när det handlar om upphandling, riskområden för korruption. De interna risker som myndigheterna har att hantera i samband med upphandling sträcker sig från risker för grovt kriminella handlingar, som stora mutor i utbyte mot kontrakt, till ärenden som hanteras på ett sådant sätt att osakliga eller partiska hänsyn skulle kunna misstänkas. Det är ett brett spann.

I granskningen undersökte vi i vilken utsträckning det förekommer att företag levererar varor och tjänster till myndigheter och om de har en nära koppling till myndighetens anställda och hur myndigheterna då hanterar sådana kopplingar. Kortfattat visade granskningen att de myndigheter som ingick i undersökningen har system och rutiner på plats för att skydda mot förtroendskadliga närstående transaktioner. Vi bedömde på det hela taget att det är ändamålsenligt, men vi konstaterade samtidigt att det pågår utvecklingsarbete i myndigheterna.

Ett ytterligare och sista exempel i min inledning är vår granskning av Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter. Finansinspektionen utfärdar regler, beviljar tillstånd och utövar tillsyn gentemot finansbranschen. För att klara de viktiga uppdragen behöver Finansinspektionen stå helt fri från otillbörlig påverkan. Samtidigt är det känt att myndigheten har ett omfattande personalutbyte med finansbranschen. Det kan undergräva förtroendet för myndighetens förmåga att utföra sitt uppdrag effektivt och utan att ta otillbörlig hänsyn.

Vi konstaterade att Finansinspektionen hade de viktigaste verktygen på plats i form av regler, riktlinjer och arbetsprocesser men behövde öka sina insatser för att säkra att dessa tillämpas som det är tänkt och med önskat resultat.

Granskningen av Finansinspektionen var en av de 27 granskningar som vi följde upp i år. Resultatet av uppföljningen har vi presenterat i uppföljningsrapporten. När det gäller Finansinspektionen kan vi konstatera att

de har vidtagit åtgärder som är i linje med våra rekommendationer. Bland annat har de tagit fram en fördjupad utbildning om bisysslor, jäv och andra intressekonflikter, inklusive korruption. Vår uppföljning visar också att Finansinspektionens etikråd har tagit fram relevanta frågor och svar som en anställd kan gå till och tänka på om man ingår i en pågående rekryteringsprocess hos ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn.

När jag nu går över till iakttagelser som jag lyfter upp i den årliga rapporten vill jag fortsatt utgå från hur jag ser på Riksrevisionens bidrag till offentlig förvaltning. Det handlar om det fortsatta förtroendet.

Riksrevisionen granskar exempelvis återkommande hur regeringen tillämpar det finanspolitiska ramverket. Ramverket har ett brett parlamentariskt stöd, och riksdagen har uttryckt att skrivelsen är en bedömningsnorm för uppföljning av finanspolitiken och för tillämpning av ramverket. En tanke med ramverket är att öppenhet och tydlighet ska stärka förtroendet för finanspolitiken och att regeringar ska beskriva hur de avser att tillämpa ramverket. Det ska i sin tur bidra till att stärka förtroendet för finanspolitikens utformning och redovisning. Ett större förtroende förbättrar förutsättningarna för att finanspolitiken ska få avsedd effekt.

I år har jag redovisat iakttagelser som jag sammantaget bedömer innebär en risk för försämrad budgetdisciplin i tre delar. Till att börja med har regeringen anfört att det ekonomiska stödet till Ukraina inte motiverar någon särskild åtgärd i form av besparingar på andra områden eller skattehöjningar. Jag bedömer att det är ett undantag från sedvanlig budgetprövning, och det är inte förenligt med det finanspolitiska ramverket.

Vidare är en återkommande kritik i våra granskningar att regeringar sätter ett omotiverat högt utgiftstak. Det försvagar behovet av att prioritera mellan utgifter. Det kan också riskera att försvaga budgetdisciplinen.

Den tredje riskfaktorn är, enligt min bedömning, skälen för utgiftsökningar. De är inte tillräckligt tydligt motiverade i de ändringsbudgetar som regeringen har lämnat till riksdagen under året.

Ett annat viktigt område är felaktiga utbetalningar. Jag ser en bristande hantering av bidrag och risker för felaktiga utbetalningar från socialförsäkringen. Det kan försvaga förtroendet för samhällets institutioner. Jag tänker i första hand på den granskning vi har gjort av utbetalningar från socialförsäkringen vid utländska inkomster.

Arbetskraftens migration över nationsgränser är viktig för en liten och öppen ekonomi som den svenska. Att människor under sina yrkesaktiva år både bor och arbetar i olika länder innebär bland annat att ansökningar om svenska socialförsäkringsförmåner kan ha ett internationellt inslag. Ett avgörande om utbetalning från till exempel Försäkringskassan kan förutsätta korrekta inkomstuppgifter från ett annat land. Det är viktigt att socialförsäkringssystemen anpassas till de internationella situationer som vi ser i dag för att kunna ge god service men också för att motverka risker för felaktiga utbetalningar.

Vid vår granskning konstaterade vi att det fanns brister i flera led i Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens arbetssätt, rutiner och kontroller. Vidare iakttog vi att det saknas rättsliga förutsättningar för myndigheterna att på ett effektivt sätt utbyta information med Skatteverket i syfte att motverka felaktiga utbetalningar.

De begränsade möjligheterna att dela information myndigheter emellan är ytterligare en återkommande iakttagelse i Riksrevisionens granskning. Jag tog upp den även förra året i min presentation. Begränsningarna kan naturligtvis vara motiverade. Men samtidigt är det viktigt med korrekt och aktuell information för att kunna fatta välgrundade beslut i myndigheterna. Om det är svårt för myndigheter att dela information internt eller med andra myndigheter kan det leda till sämre beslutsunderlag och mindre effektiva åtgärder.

Riksrevisionen uppmärksammade myndigheternas informationsutbyte i granskningen av fastställande av identitet på personer som kommer till vårt land. Här granskade vi en hel rad myndigheter: Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Vi konstaterade att myndigheterna har rutiner för informationsutbyte och har tagit olika initiativ för kunskaps- och erfarenhetsutbyten. Men min bedömning är ändå att rutinerna behöver utvecklas för att säkerställa att identiteter säkerställs korrekt och att felaktigt registrerade identiteter upptäcks. Det är särskilt viktigt med samverkan mellan Skatteverket och Polismyndigheten.

Jag vill tillägga att de flesta av de här behoven är kända, och olika initiativ pågår på både myndighets- och regeringsnivå för att skapa förutsättningar för en bättre informationsöverföring. Men i den här granskningen gjorde vi ändå en iakttagelse och gav en rekommendation om behovet av ett myndighetsgemensamt uppdrag för att komma till rätta med falska och felaktiga identiteter.

Ytterligare ett område som är viktigt ur förtroendesynpunkt är transparens. Här bidrar Riksrevisionen bland annat genom att granska myndigheternas årsredovisningar, så att vi säkrar en god kvalitet, inte minst när det gäller resultatredovisningen. Den ska innehålla väsentlig information om vad myndigheten har presterat i förhållande till de uppgifter och mål som regeringen har beslutat om för myndighetens verksamhet.

Det här området ändrades en del för sex år sedan. Övergripande kan man beskriva förändringen som att det var ett skifte från att myndigheterna skulle redovisa prestationer till att i stället fokusera mer på effekter av verksamheten.

Myndigheternas redovisning av resultat är nära kopplad till bedömningen av om de når sina mål. Om det är otydligt kan också förtroendet urholkas, både för den enskilda verksamheten och i förlängningen för hela det offentliga åtagandet.

I den årliga rapporten har jag betonat vikten av att medborgare och beslutsfattare får tydlig information om hur det statliga åtagandet genomförs. I granskningen av årsredovisningar för 2024 har både Konstfack och

Migrationsverket fått modifierade revisionsberättelser på grund av deras brister i rapportering av information som regeringen har efterfrågat.

Avslutningsvis vill jag peka på ytterligare återkommande iakttagelser som jag lyfter upp i min årliga rapport. Det handlar om myndigheters avgiftsfinansierade verksamheter. Deras verksamheter finansieras vanligtvis genom anslag på statens budget, men de kan också finansieras med avgifter som myndigheterna själva tar ut. Grundregeln är då att de ska beräkna avgifterna baserat på full kostnadstäckning, givet att regeringen inte har sagt något annat. Men det betyder också att resultatet i verksamheten, det vill säga överskott eller underskott, ska balanseras på några års sikt.

Att finansiera verksamheten med avgifter kan vi konstatera innebär en hel del utmaningar. Det vet vi sedan många år. Men i år har jag valt att lyfta fram vissa typer av fel som vi har iakttagit, för att ge en genomlysning av området. Problematiken bottnar helt enkelt i att det är svårt att uppskatta kostnader och intäkter korrekt för att sätta avgifterna på rätt nivå och uppnå balans över tid. Överskotten kan bero på lägre kostnader än myndigheten har prognostiserat eller högre efterfrågan på den avgiftsbelagda tjänsten. När överskott inte balanseras över tid och myndigheten avviker från målet om full kostnadstäckning lämnar vi en modifierad revisionsberättelse.

I år har jag påpekat att överprissättning ju innebär att användare betalar mer än nödvändigt för myndighetens tjänster. Myndigheten blir överkompenserad för sina kostnader. Det innebär också att statens medel inte används effektivt. I årets granskning av årsredovisningar har vi bland annat iakttagit att överskott är ganska vanliga hos högskolor och universitet, främst kopplat till deras uppdragsutbildningar.

En annan otydlighet är inom vilket tidsspänn den förordningen gäller. När ska full kostnadstäckning uppnås? En vanlig uppfattning är någonstans mellan ett och tre år. Riksrevisionen utgår i vår granskning från fem år. Men det är inte uppenbart vilket tidsspänn som gäller. Här efterlyser jag en tydligare normering som kan underlätta för myndigheterna men också för mina revisorer.

Allra sist vill jag peka på att vi under året också har gjort iakttagelser om modellen för årsavgifter till Läkemedelsverket. Bakgrunden är en ny årsavgift som infördes 2022. Den ska bland annat användas för att finansiera deras tillsyn, registrering, informationsgivning inom det medicintekniska området och det it-stöd som krävs. Men den här modellen har medfört flera utmaningar för Läkemedelsverket. Avgiftsintäkterna är svåra att förutse. De är mindre än väntat samtidigt som antalet registrerade produkter har ökat.

Läkemedelsverkets tillsynsansvar omfattar nu alltså fler medicintekniska produkter än tidigare samtidigt som deras intäkter för att finansiera tillsynen har minskat. Det betyder att verksamheten går med underskott. Granskningen visar också att det finns indikationer på att årsavgifterna påverkar den medicintekniska marknaden negativt. Det kan få konsekvenser för både företag och produkttillgång.

Nu tänker jag avsluta mitt tal med en kort sammanfattning. Jag har mot bakgrund av omvärldsförändringarna och de iakttagelser vi har gjort under året betonat vikten av att fortsatt värna förtroendet för offentlig förvaltning. Jag har tagit tillfället i akt att berätta hur Riksrevisionen är en del i arbetet med att upprätthålla förtroendet för staten och hur vi bidrar till att verksamheten bedrivs i enlighet med de grundläggande principerna för en god förvaltning som fortsatt vinner allmänhetens förtroende. En förutsättning för det är att vi, Riksrevisionen, ses som relevanta, att vi fortsätter att granska rätt saker, att vår granskning håller god kvalitet och att vi är och betraktas som oberoende.

Jag har exemplifierat genom att peka på några granskningar som vi har gjort tidigare år och hur vi i vår årliga granskning av årsredovisningar kan motverka riskerna för oegentligheter. Men framför allt har jag lyft fram iakttagelser från min årliga rapport när det handlar om det finanspolitiska ramverket, felaktiga utbetalningar, informationsdelning, myndigheternas resultatredovisning och avgiftsfinansierad verksamhet.

Därmed vill jag tacka för tillfället att inleda denna utfrågning med min presentation. Jag ser fram emot att få svara på era frågor.

Ordföranden: Tack så mycket, både för dragningen och för de rapporter ni har tagit fram och som ligger till grund för detta!

Nu kommer partierna som sagt att tre i taget i partistorleksordning få ställa frågor och komma med eventuella synpunkter. Några partier har bytt till ledamöter från konstitutionsutskottet redan i första rundan. Jag återkommer till detta.

Joakim Sandell (S): Ordförande! Jag tackar så hemskt mycket för dragningen. Det var väldigt intressant. Jag har förberett frågan lite innan; den kopplar alltså till en av granskningarna som inte nämndes, men jag ska försöka få ihop en liten koppling.

Finansutskottet är också ansvarigt för kommunernas ekonomi. Det handlar lite om resonemang kopplat till kommun, stat och förtroendet för staten och gäller granskningen om Sis och Sis-hemmen. Samtidigt som ni har gjort en granskning som ger en ganska alarmerande bild av situationen på Sis genomförde Sis under året en höjning av dygnskostnaden på 13 procent. Man kan resonera mycket om att en statlig myndighet höjer priset med 13 procent samtidigt som vi har haft en diskussion om att hålla nere inflationen. Men det är inte riktigt det jag ämnar fråga om.

Det handlar om förtroendet för systemet när de höjer avgifter samtidigt som allting pekar på att kvaliteten på den produkt som de erbjuder, i detta fall kommuner, blir sämre. Om vi tar bara Malmö och Stockholm som exempel räknar man med att kostnaderna för detta kommer att öka med 100 miljoner nästa år, allt annat lika. Samtidigt kommer man troligtvis att få ut mindre utifrån de resultat som ni pekade på i er granskning.

Jag skulle vilja höra om Riksrevisionen har något resonemang kopplat till att de höjer avgifterna samtidigt som de har sådana oerhörda brister i den verksamhet som faktiskt levereras.

David Perez (SD): Herr ordförande! Tack så mycket, riksrevisorn, för en mycket intressant rapport! Jag har framför allt två funderingar baserat på er rapport. Det är så mycket man kan ta upp och som föranleder mycket debatt, men jag ska försöka avgränsa det.

Till att börja med tycker jag att det som ni skriver när det gäller fortsatta problem med både överskridna och saknade beställningsbemyndiganden är intressant. Min fundering är hur ni identifierar dessa belopp och om det är betydande belopp som också leder till att myndigheten får problem i sin framtida verksamhet, eftersom det påverkar kommande års budget.

Min andra fundering gäller den rapport ni har skrivit om bristfällig hantering av bidrag, framför allt när det gäller Socialstyrelsen, som du tog upp. De betalar bland annat ut stora volymer utan att kanske ha särskild koll på just uppföljningsarbetet. Som politiker blir man väldigt frustrerad, för att inte ta till ett kraftuttryck, när man märker att det finns bidrag som betalas ut utan att de har koll på dessa.

Min fundering är varför ni inte har rekommenderat att till exempel Utbetalningsmyndigheten ska ta över ansvaret för utbetalningarna och kanske en sakupplysning i det avseendet.

Jan Ericson (M): Som ordförande för riksdagens råd för Riksrevisionen vill jag börja med att tacka riksrevisorn och riksrevisionsdirektören för väldigt gott och trevligt samarbete och för att vi får så mycket intressant från er, när det gäller både effektivitetsgranskningen och den årliga revisionen. Det är oerhört viktigt för oss i riksdagen att få de rapporterna och att höra era tankar kring hur vårt samhälle egentligen ser ut. Det är egentligen det jag vill komma till nu.

Jag ska inte ställa någon fråga om någon speciell granskning, utan det gäller mer allmänt. Nu har riksrevisorn, som hon själv berättade, haft uppdraget i drygt ett år. Jag vet att ni har väldigt mycket kontakter med andra riksrevisioner runt om i Europa och även i andra delar av världen.

Min fråga är helt enkelt: Hur ser riksrevisorn på läget i Sverige i en tid då man, som vi vet, också har ganska stora problem med korruption och missförhållanden i många länder? Hur står sig Sverige i dag, enligt riksrevisorn? Går det åt rätt håll, eller går det åt fel håll? Det vore intressant att få en mer övergripande bild av de samlade intrycken.

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Joakim Sandell frågade om Sis. Det är utan tvekan ett oerhört angeläget område. Vi gjorde en granskning förra året och konstaterade att det fanns brister i verksamheten. Det var nog

delvis det du var inne på. Det handlar bland annat om de rekryteringsproblem som Sis-hemmen har och den utsträckning i vilken man har medarbetare som inte har tillgång till rätt utbildning och så vidare. Det betyder att man inte kan erbjuda den vård som man skulle behöva till dem som finns i Sis-hemmen. Det finns också väldigt stora skillnader i kvalitet och inom landet. Det är naturligtvis allvarligt.

Däremot har vi inte gått in och granskat kostnadsutvecklingen, även om den är en del i det hela. Du lyfte bland annat upp att man höjer avgifterna men möjligen har ett sämre erbjudande till dem som finns i Sis-hemmen.

Vi vet samtidigt att det pågår en hel del arbete. Möjligen kan man kalla det en omstöpning av myndigheten.

Vi får återkomma, något vi ofta gör i våra granskningar. Den granskning jag nämnde gjorde vi förra året. Om det får gå ytterligare något år kommer vi säkert att fortsätta, och i så fall återkommer vi om detta.

Vi har inte granskat rimligheten i avgiftsnivån i relation till kvaliteten. Det är det korta svaret i den delen.

David Perez hade två funderingar. Den första handlade om beställningsbemyndiganden. Sådana handlar om framtida åtaganden och i vilken utsträckning man tecknar in anslagen för kommande år. Vi granskar myndigheterna för att se om det sker korrekt, det vill säga om de till exempel har använt det på rätt sätt och om de har hållit sig inom de år som de har till sitt förfogande. Vi granskar utifrån de underlag som finns. Ibland kan det finnas avtal, som hos Trafikverket där man disponerar stora belopp.

Om det sker ett överskridande av ett bemyndigande eller om det inte alls finns något bemyndigande har vi nolltolerans vid den årliga granskningen. Då blir det alltid en reservation i revisionsberättelsen. Vid en tidigarelagd granskning, något vi ägnar hösten åt, kan vi många gånger stötta myndigheten i att upptäcka det här tidigt så att den inte behöver komma i detta läge. Men det kan naturligtvis förekomma.

I fråga om felaktigt redovisade belopp utgår vi från en professionell bedömning av om beloppet är väsentligt. Det finns en nivå innan vi från vår sida går vidare med åtgärder. Det här gäller för all granskning vi gör. Vad som är väsentligt kan skilja sig från myndighet till myndighet, lite grann beroende på omfattningen av verksamheten.

Utbetalningsmyndigheten och huruvida vi ska föreslå vad som ytterligare ska ingå i dess uppdrag ryms kanske inte riktigt inom vad vi gör inom den årliga revisionen. Men kanske kan det snart vara dags att också granska Utbetalningsmyndigheten, men i så fall mer som en effektivitetsrevision. Vi får kanske sätta upp det på listan.

Jan Ericson! Tack för de vänliga orden! Jag kan från min sida och säkert också från riksrevisionsdirektörens sida säga att vi värdesätter det goda samarbetet med riksdagens råd för Riksrevisionen, ett gott forum för vår del.

Du undrade om läget i landet i jämförelse med andra länder. I min inledning tryckte jag mycket på vikten av att värna förtroendet. Jag vill nog trycka på det en gång till. Vi har ett gott läge i vårt land, men det kommer inte av sig

själv. Det krävs åtgärder från högt och lågt och från många olika håll, och ett högt förtroende riskerar många gånger att raseras. Därför höjer jag ett litet varningens finger när det handlar just om det.

Vi väljer naturligtvis granskningar där vi kan göra störst skillnad och där vi kan bidra till utveckling och förbättring, inte enbart kontroll. Generellt sett skulle jag säga att läget i landet är gott.

Jessica Wetterling (V): Ordförande! Det har varit väldigt roligt att följa riksrevisorn det senaste året. Som myndighet har ni en väldigt viktig funktion som del av kontrollmakten.

Jag tänkte ställa en fråga till riksrevisorn om något som också framgår av uppföljningsrapporten. Som jag har förstått statistiken har regeringen hanterat sex av tio rekommendationer medan myndigheterna har hanterat nio av tio. Föranleder det någon reflektion av riksrevisorn? Beror detta på att det är svårare för regeringen att snabbt tillgodose eventuella rekommendationer eller finns det något annat skäl till diskrepansen? Det är ändå ett högt resultat för både regeringen och myndigheterna.

Min fråga gäller både regering och myndigheter. I rapporten framstår det som att det är vanligt att problemen kvarstår trots åtgärder. Är det rutinerna som brister, eller finns det annat som gör att det kan vara svårt att ibland komma till rätta med problem även när man har rutiner?

Martin Ådahl (C): Det är imponerande hur ni både kan granska och svara på högt och lågt, stort och smått. Det är förstås er uppgift, och den sköter ni alldeles utmärkt.

Jag vill fråga riksrevisorn om en sak som är väldigt stor och en som är mer vardagsorienterad. Den stora saken är hur vi ska se på det finanspolitiska ramverket. Du nämnde Ukraina specifikt. I riksdagen är vi samlade kring ett mål; läget är exceptionellt. Vi har inte haft så stora krig i Europa sedan andra världskriget. Det handlar om vår egen säkerhet. Jag behöver inte utveckla det ytterligare. Vi lägger detta utanför statsfinanserna, och det är vår gemensamma önskan.

Jag undrar om du kan hjälpa oss genom att förtydliga hur vi kan göra det här på ett bra sätt så att vi kan öka stödet till Ukraina här och nu när kriget pågår och samtidigt värna ramverket, som vi också är mycket måna om.

Om du kan kommentera andra delar vill jag passa på och ställa ytterligare en fråga. Det pågår en stor diskussion just nu om ramverket egentligen håller och om man inte säger en sak före och en annan sak efter, något vi alla i politiken nog i så fall är skyldiga till.

Den andra saken handlar mer specifikt om er granskning av myndigheternas avgifter. Det berör väldigt många, inte minst företag, som drabbas av avgifterna. Ibland tycker man att servicen inte är tillräckligt bra. Ibland undrar man hur den höga avgiften avspeglar vad man just har blivit utsatt för. Hur kan det vara så dyrt när man själv gnetar med pengarna? Som

ni själva är inne på är det ett på många sätt exceptionellt undantag. Med viss frihet får de sätta sina egna avgifter.

Min fråga gäller följande. Av er rapport kan jag läsa in att det finns en viss risk här. Det är inte så att man egentligen gör det medvetet men det finns ändå en risk att man lägger på så mycket av kostnaden i avgiften man kan när man ändå tar ut en avgift. Man har det tungt och kanske ibland tufft med anslagen. Många myndigheter låter en väldigt stor del av budgeten finansieras av avgifterna.

Ni föreslår ett antal effektiviseringar. Kan man inte tänka sig en åtgärd som går ut på att lägga avgifterna helt och hållet vid sidan av så att det inte finns något incitament att öka sin egen budget med hjälp av avgifter? Dessa drabbar ju ofta små företag.

Jag vill understryka att kostnaderna blir mycket större för små företag än för stora. Tar ni hänsyn till det, vilket man egentligen borde göra, vid er granskning? Det är i och för sig oerhört viktigt att företagen blir granskade, men spelplanen måste vara rättvis.

Hans Eklind (KD): Herr ordförande! Jag vill tacka riksrevisorn och alla fantastiska medarbetare som finns på Riksrevisionen för ett viktigt arbete.

Jag har under de senaste ett och ett halvt åren haft anledning att borra lite i de kommunala avgifterna. Jag tänker bygga vidare på Martin Ådahls fråga.

Jag vet att Riksrevisionen tyvärr inte har till uppgift att analysera och genomlysna den kommunala hanteringen, men även där finns problem med avgifter. Avgifter för bygglovsärenden kan skilja upp till 120 000 kronor trots att de är desamma över landet.

Riksrevisionen låter den som läser förstå att ni funderar över huruvida det är klokt att låta en myndighet både avgöra avgifternas storlek och samtidigt få disponera intäkterna. Jag undrar om riksrevisorin kan bygga vidare lite grann på det. Vore det kanske rimligt att skilja dem åt?

Jag vet dessutom att Riksrevisionen har ett omfattande och långvarigt internationellt samarbete. Har Riksrevisionen sett lösningar som andra länder har använt sig av för att komma åt detta problem?

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Låt mig börja med att försöka svara på Jessica Wetterlings fråga om det föranleder någon reflektion att regeringen följer färre rekommendationer än myndigheterna – sex av tio respektive nio av tio. Det här är svårt att uttala sig om. Jag tror att det också låg lite dolt i din fråga. Delvis kan det bero på *hur* vi väljer att formulera rekommendationerna till regeringen. Ofta är de lite mer abstrakta. Till myndigheterna är de ordentligt konkreta. Det ligger kanske i sakens natur. Det kan också bero på hur vi organiserar vår återkoppling och våra slutsatser.

När vi riktar en rekommendation till regeringen kan det ibland betyda att regeringen behöver utreda någonting och fördjupa sig i en fråga för att veta vilken åtgärd som är korrekt.

Siffrorna i sig bedömer jag inte som oroande. Jag tycker snarare att resultatet är gott när det gäller i vilken utsträckning man tar till sig de rekommendationer som vi lämnar och arbetar i enlighet med dem. Det gäller både regeringar över tid och myndigheter.

Martin Ådahl hade två frågor, och båda är väl egentligen stora.

Det finanspolitiska ramverket handlar om att en grundtanke ska värnas. Man kan fundera över hur väl det fungerar över tid. Det vi har kritiserat i fråga om Ukraina är inte stödet till Ukraina utan undantaget. Vår mening är: Om man gör ett undantag, när finner man skäl att göra nästa? Det kan säkert finnas skäl att titta på frågan igen. Vårt fokus är ju inte om det är ett politiskt motiverat undantag, utan vi ligger väldigt nära de intentioner som riksdagen hade när man ställde sig bakom ramverket.

Hur man väljer att finansiera stödet till Ukraina är en politisk fråga. Det vi ville lyfta fram var undantaget. En gång är ingen gång – ja, man får själv fullfölja resonemanget.

Jag nämnde att myndigheters avgifter är något vi återkommer till. Det har lyfts fram i våra rapporter under många år. Det här är svårt för myndigheterna. Det behöver inte vara så att de vill använda medlen till annat, utan det är helt enkelt svårt att sätta rätt avgifter. Det kan vi se inte minst på de svårigheter som lärosätena har. Det blir lätt för höga eller för låga avgifter. I båda fallen är det väldigt olyckligt, både för den som möjligen betalar ett överpris och för myndigheten som dras med ett underskott. Det är ett slags korsfinansiering.

Jag tror att jag avstår från att svara på hur man ska lösa detta på lång sikt, men Riksrevisionen kommer att fortsätta följa detta. Vi kommer också att fortsätta uppmärksamma saken när vi ser att avgiftsfinansiering inte fungerar till hundra procent.

Hans Eklind! Du ställde frågor om kommunala avgifter. Jag får säga samma sak som du själv sa: Riksrevisionen granskar inte den kommunala verksamheten. Vi kan absolut granska de statliga pengar som ibland går till kommunerna, men vi granskar inte den kommunala verksamheten.

En del av det som du lyfte fram handlade om hur man sätter avgifterna i kommunerna. Det tittar vi inte på. Jag vet att det finns tankar om att vi kanske borde göra det, men Riksrevisionens mandat sträcker sig inte till det.

Du ställde också en fråga om hur man gör i andra länder. Jag har inget bra exempel på hur man på något annat sätt skulle kunna sköta finansiering för att kunna ersätta den möjlighet med avgifter som vi har i dag i Sverige. Jag tar självfallet med mig frågan tillbaka för att fråga mina revisorer, så får de se om det finns något vi kan dela med oss av. Jag vet att de har många kontakter i det internationella sammanhanget.

I fråga om just avgifter har vi inte haft något särskilt utbyte med någon av de andra supreme audit institutions som vi många gånger jobbar nära.

Janine Alm Ericson (MP): Ordförande! Jag vill tacka riksrevisorn för att hon är här och berättar lite mer om vad de gör och för att vi kan ställa frågor.

Riksrevisionen har kritiserat utbyggnaden av det civila försvaret, bland annat för ryckighet. Nu har alla partier kommit överens om att lägga upp till 50 miljarder till det civila försvaret. Därför vill jag fråga riksrevisionen: Kan detta möjliggöra att det blir mindre ryckigt och att vi får en bättre utbyggnad? Finns det andra förslag och rekommendationer om hur vi skulle kunna göra det här på ett bättre sätt?

Cecilia Rönn (L): Tack för intressanta rapporter!

Jag har en fråga om effektiviteten i statens styrning. Staten behöver ofta agera snabbt och tydligt när samhällsutmaningar uppstår. Samtidigt kan beslut på nationell nivå ibland få oväntade effekter för kommuner och regioner. Jag vill höra er syn på hur man kan utveckla styrningen så att den blir effektiv nationellt sett och samtidigt tar hänsyn till de lokala förutsättningarna så att kostnaderna inte drivs upp där. Har ni några rekommendationer för hur myndigheterna kan bli bättre på att väga in kommunernas och regionernas förutsättningar när nya krav och uppdrag formuleras så att statens styrning inte driver upp onödiga kostnader nere på lokal nivå?

Jag har även en fråga om styrning och ansvarsfördelning. Ni tog upp att en ineffektiv samordning och bristande informationsdelning mellan statliga myndigheter kan riskera att försvaga förtroendet för staten. Ser ni att det finns risker att det kan leda till ökade kostnader också för kommuner och regioner? I praktiken får de ibland hantera sådan otydlighet.

Ordföranden: Vi går strax in på den andra frågerundan, men jag ser på klockan att vi också hinner med fler frågor från konstitutionsutskottets ledamöter, vilket är glädjande.

Per-Arne Håkansson (S): Ordförande! Jag tänkte rikta in mig på en fråga som vi i konstitutionsutskottet ofta har följt upp i samband med Justitieombudsmannens verksamhet. Det handlar om tillsynen av Polismyndigheten.

Polismyndigheten är en av de största myndigheter vi har. Mer och mer resurser avsätts för att stärka polisarbetet. Det saknas fortfarande en ordinarie tillsynsmyndighet för Polismyndigheten, något vi har tagit upp i KU i våra samtal med justitieombudsmännen. Men jag noterar att Riksrevisionen till stor del tar sig an uppgiften att vara kontrollorgan för Polismyndigheten.

I den senaste granskningen framhåller ni att det inte är säkerställt att antagningen selekterar kandidater som är lämpade för polisyrket och att kontrollmomenten för att minska risken att olämpliga personer antas inte är tillräckliga. Med tanke på de resurser som vi avsätter till Polismyndigheten och vikten av att det finns en stark tilltro till Polismyndigheten tänkte jag att det kan finnas anledning att utveckla resonemanget kring kontrollen av detta.

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Vilka bra frågor kring vår viktiga verksamhet!

Jag börjar med Janine Alm Ericsons fråga om utbyggnaden av det civila försvaret och om det möjligen är lättare att bygga ut det nu när det skjuts till mer pengar. Vi har som sagt granskat utbyggnaden av det civila försvaret. Det har hänt en hel del sedan vi tog initiativ till granskningen och sedan den slutfördes.

Vi lämnade en hel del synpunkter på kortsiktig finansiering till inte minst myndigheterna. Pengar kom ett år eller två år, och det är väldigt svårt att bygga en varaktig verksamhet kring det. Dessutom är styrningen splittrad. Det finns 67 beredskapsmyndigheter, och det tog tid innan de fullt ut tog sig an det nya uppdraget. Det var nämligen nytt för väldigt många.

En finansiell lösning för uppbyggnaden skulle kunna angripa ryckigheten, det vill säga att man från politiskt håll bestämmer sig för en dimensionering för att sedan över tid se hur utfallet blir. Jag har dock en känsla av att detta är en av de granskningar som vi behöver komma tillbaka till för att se hur väl man har följt de rekommendationer som vi lämnade i den delen.

Cecilia Rönn ställde frågor om bland annat effektiviteten i statens styrning och om beslut på nationell nivå. Det är en viktig fråga. Vi vet att det är viktigt för myndigheterna. Kommunernas kapacitet vägs inte alltid in tidigt i processen när olika förändringar ska göras. Det förekommer en hel del statliga initiativ som inte alltid är samordnade. Ibland är det svårt att få till en helhet. Även här kan finansieringen vara ryckig.

Riksrevisionen ska nog avstå från att ge en generell rekommendation om hur man bör organisera sig för att ta hand om och gynna de lokala förutsättningarna utan att driva upp kostnader. Vi går i vissa fall in och tittar på vissa myndigheter eller på vissa politiska reformer. Ser vi problem lyfter vi naturligtvis fram dem och hoppas att man kan åtgärda dem framöver. Det är en stor fråga som kan kräva andra grepp.

Styrning och ansvarsfördelning kan givetvis försvaga förtroendet. Det finns en hel del att fundera över om vad vi ytterligare kan göra.

Låt mig gå över till Per-Arne Håkansson's frågor om polisen. Polisen är en av de myndigheter i vilken vi nästan alltid har en pågående effektivitetsrevision, och det är inte konstigt. Myndigheten har 45 000 anställda och har fått ett kraftigt ökat anslag. Dessutom har den stor betydelse för allmänhetens förtroende för statsapparaten.

Den granskning som du lyfter fram och citerar ifrån handlar om antagningen till polisutbildningen. Redan under det att granskningen pågick vidtog Polismyndigheten vissa åtgärder, bland annat definierade man en arbetsanalys: Vad krävs för att bli polis? Sedan försökte man påverka antagningen utifrån det, och det är vad man egentligen mäter.

Vi har en annan pågående granskning av polisen som handlar om deras nya organisation. Eller ny och ny – den har tio år på nacken nu. Vi kommer att återkomma om vad den granskningen leder fram till.

Polisen är som sagt en av de stora och viktiga myndigheterna. Det är naturligt att vi granskar den. Jag vet dock inte om vi ska ses som den ordinarie tillsynsmyndigheten av polisen. Men jag vill passa på att understryka att polisen är en myndighet som ofta välkomnar de granskningar som vi gör.

Ordföranden: Då går vi in på den andra frågerundan.

David Perez (SD): Herr ordförande! Tack ännu en gång för möjligheten att få ställa frågor! Väldigt intressant information har kommit upp.

Jag tänkte att riksrevisorn skulle kunna spinna vidare lite på det hon inledde med vad gäller fusk med identiteter. Som politiker minns vi kanske alla att det har varit ett återkommande problem, särskilt 2015 i och med den enorma flyktingkrisen. Tio år senare tycks vi inte ha löst problemet och den brist det innebär att myndigheter byter information med varandra för att få bukt med problematiken kring fusk med identiteter. Vad är riksrevisorns bedömning? Vad kan vi göra ytterligare för att dessa myndigheter ska skärpa sig?

Ulrik Nilsson (M): Herr ordförande! Som konservativ ska man vara tveksam till alltför stora nymodigheter. Därför har jag två frågor om just nymodigheter.

Den första gäller den information vi fick i KU ungefär för ett år sedan. Då hade Sverige ombetts att utse en revisor till Natos revision. Hur hanteras revisionen av Nato och av Försvarsmaktens insatser i samband med Nato av Riksrevisionen? Det vore intressant att få en liten uppföljning av detta.

Den andra gäller den information vi fått om att Riksrevisionen har provat att använda artificiell intelligens som hjälpmedel i sina revisioner. Det vore intressant att höra lite om hur ni ser på detta. Är det ett verkningsfullt hjälpmedel? Har det inneburit några nya insikter?

Det var två frågor om arbetsorganisationen snarare än om rapporterna.

Samuel Gonzalez Westling (V): Jag tänkte ställa en fråga om otillräckliga insatser när barn begår grova brott. Vi vet egentligen sedan 16 år tillbaka att ojämlika samhällen är sämre än jämlika samhällen. I ojämlika samhällen ökar brottsligheten och otryggheten. Även om det här ligger utanför området är det ändå intressant. Sverige har varit ett av världens mest jämlika länder, och nu går vi mot allt större ojämlikhet. Det kunde kanske vara intressant för Riksrevisionen eller någon annan forskningsinstans att studera just detta.

Jag tar också fasta på det som konstateras i rapporten om risken att regeringen inte tar tillräcklig hänsyn till aktörernas behov i samband med att förändringar införs. Skulle du kunna utveckla det?

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Jag fick nya frågor från David Perez, nu om fusk med identiteter. Vi har gjort en granskning, och vi kommer

säkert att få återkomma till detta. Den huvudsakliga ”findingen” vi gjorde i granskningen var att myndigheterna har svårt att samordna och dela viktig information. Vi har också noterat den sårbarhet som du tar upp. Har man inte rätt identitet när man kommer fortplantar sig gärna problemet i systemet. Det är likadant med vikten av att vi uppmärksammar dem som möjligen har fått en felaktig eller oriktig identitet.

Om jag skulle ge mig på en bedömning har det nog blivit bättre men inte bra. Det är det som vår granskning också visar. Som jag nämnde i mitt inledningsanförande har många goda initiativ tagits från både regeringens och myndigheternas nivå, men det är inte tillräckligt. Jag lyfte fram Skatteverket och polisen och vikten av att de kan dela information och göra det tillräckligt tidigt i processen. Migrationsverket ska inte heller behöva efterfråga signaler utan få dem så att de kan reagera på dem i sitt beslutsfattande.

Vi vet att det pågår ett arbete för att stärka förmågan. Vi kommer med största sannolikhet att följa detta över tid.

Ulrik Nilsson hade två frågor. Sedan december förra året tjänstgör en av Riksrevisionens medarbetare i den gruppering som granskar och reviderar Nato. Jag kan egentligen inte säga så mycket om detta arbete mer än att vi naturligtvis fortsätter att hålla en nära kontakt. Vi får en del information om hur de väljer att arbeta. Det är också intressant för oss att se det i förhållande till våra arbetssätt och metoder.

Vi kommer att följa hur Försvarsmakten arbetar med att stärka sin roll i Nato. Försvarsmakten är också en av de myndigheter som under några år, och säkert framöver, kommer att få höjda anslag. Vi gör ofta granskningar när något ska växa, eftersom det många gånger kan innebära en hel del risker. Jag kan inte säga särskilt mycket om det i dag, utan jag ber att få återkomma.

Vi har också pågående granskningar som är inriktade mot Försvarsmakten. Det handlar inte konkret om Nato, men det görs en hel del annat, bland annat hur man arbetar med logistik som ju är en viktig förutsättning.

Jag fick också en fråga om hur vi använder AI inom Riksrevisionen. I den årliga revisionen är det än så länge en begränsad användning. Men vi använder dataanalys, och det kan man i någon mån säga är en viss del av AI. Vi använder ganska avancerade analysprogram för att hantera större datamängder. Det är många gånger väldigt tidseffektivt. Men glöm inte människan! Våra otroligt skickliga och erfarna revisorer kan få stöd med att få fram vad de ska granska. Men bedömningarna är det i alla fall än så länge våra skickliga revisorer som gör.

Vi följer detta och är nyfikna på vad man kan åstadkomma. Den största bristen borde vara om vi inte var inne på det här området.

När det gäller effektivitetsrevision har man i dagsläget ännu inte börjat använda AI mer systematiskt, men vi har en del spännande saker på gång också där. Kanske kan jag nämna något om jag får en fråga nästa år igen från Ulrik Nilsson. Det finns en hel del lovande teknik på området, kan vi lugnt säga. Men som sagt handlar det också om människan.

Samuel tog upp barn som begår grova brott. Vi gjorde en granskning här och kunde då konstatera otillräckligheter. Många barn klarar inte skolan och begår nya brott. Vi kunde också konstatera att det fanns brister i de samordnade insatserna myndigheter emellan samt mellan myndigheter och kommun.

Det förefaller vara väldigt svårt att komma till rätta med detta på ett bra sätt. Det fungerade när det fanns nästan personliga kontakter men inte systematiskt – alltså samma nivå, samma stöd och så vidare i hela landet. Det fanns öar av det som fungerade bättre.

Det vi föreslog i den granskningen var att man från regeringens och statens sida skulle stärka styrningen på området och inte minst efterfråga det som handlar om erfarenhets- och kunskapsutbyte, kunskapsstöd och så vidare, något som heller inte når ut i kapillärerna överallt.

Det här är säkert ett område som vi kommer att få återkomma till och följa framöver. Tack för den frågan!

Anders Karlsson (C): Ordförande! Vi granskar ju de myndigheter vi har. Min fråga är: Har vi rätt struktur på våra myndigheter? Jag kan ta ett exempel. Vi har Systembolaget, som jag inte upplever har tillsyn över hur affärsrelationer mot de i dag många små företag som idkar gårdsförsäljning hanteras. Då är det lätt att sådana saker faller mellan stolarna, som jag ser det.

Gudrun Brunegård (KD): Min fråga ligger lite utanför årsrapporten men väl inom Riksrevisionens arbete. Jag tänker på den internationella delen med bistånd.

Självständiga och oberoende myndigheter är en grund för ett demokratiskt samhälle som har rättsstatsprinciper som fungerar, som kan vinna befolkningens förtroende, som kan minska korruption och så vidare. Där vet jag att Riksrevisionen har ett arbete och bland annat stöder unga, svaga demokratier. Min konkreta fråga är om riksrevisorn kan se och beskriva eventuella konkreta effekter av detta, som att länder med svagt rättssystem och kanske till och med bristande rättsstatsprinciper kan gå i rätt riktning utifrån det bistånd som Riksrevisionen står för.

Jan Riise (MP): Ordförande! Jag tackar riksrevisorn för presentationen. Jag noterar att den inleddes och avslutades med omvärldsförändringar, vilket naturligtvis gör att en återblick inte alltid är så enkel. Kanske ser vi andra återblickar om fem år än vad vi gör i dag när det gäller revisionen.

Jag tänker i första hand på att det har blivit alltmer tydligt vad klimatförändringarna ställer till med. Att varmare väder skapar mer nederbörd och stora skyfall har vi sett inte minst i trakterna runt Härnösand, där tågen fortfarande står stilla efter flera veckor till stora kostnader för alla inblandade.

Min fundering handlar om i vad mån klimatanpassning kommer att komma in i Riksrevisionens verksamhet framöver. Vi har ju tidigare i flera år talat om saker vi gör för att motverka klimatförändringar när det gäller till exempel resepolicyer eller minskning av fossila utsläpp. Men en sådan anpassning av verksamheterna, i den mån det är rimligt och lämpligt, skulle jag gärna höra någon fundering kring. Jag begär naturligtvis inte en formell utfästelse, men om revisorn har någon fundering vore jag tacksam.

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Jag börjar med Anders Karlsson. Har vi rätt struktur på myndigheterna? Jag tror kanske inte att Riksrevisionen ska uttala sig om hur regeringar över tid väljer att organisera den statliga verksamheten. Utan tvekan finns det i dag en mix av myndigheter. De har tillkommit i olika tider just för att tillmötesgå olika behov och initiativ, säkerligen också utifrån olika överväganden som har gjorts över tid.

Däremot tittar vi löpande på frågan. Den kan komma med när vi gör en granskning, inte minst inom effektivitetsrevisionen. Det exempel jag på rak arm kommer på är Allmänna arvsfonden. Där gjordes en granskning för något år sedan där vi var förhållandevis kritiska och egentligen tyckte att man behövde göra ett omtag i just den frågan. Hur borde man rigga de medel som kommer in till Allmänna arvsfonden framöver? Kanske är bedömningen att tiden har sprungit ifrån den organisationsformen.

Annars hör det till undantagen att vi rekommenderar grundstrukturen för en myndighet. Det brukar vi överlåta till regeringen att avgöra från tid till annan – om det ena eller det andra är effektivt, helt enkelt.

Vi har också granskat skolmyndigheterna. Det var tre myndigheter som lades samman för några år sedan, 2018. Universitets- och högskolerådet bildades, och Universitetskanslersämbetet inrättades. Då tittade vi på hela högskoleområdet: Hade det lett till tydligare rollfördelning, vilket ju var avsikten med förändringen? Det vi noterade var att det kanske behövdes mer tid än vad man då hade sett för att identifiera hur väl det fungerade med hänsyn till intentionerna bakom förändringen.

Jag vänder mig så till Gudrun Brunegård och de internationella bistånden. Vi jobbar internationellt på två fronter. Den du var inne på handlar om det bistånd vi lämnar. Det här är ett av de riktigt roliga inslagen i mitt jobb. Vi kan konstatera att de länder som vi jobbar med många gånger är väldigt positivt inställda till att utvecklas i demokratisk riktning. Ibland tar det lite längre tid än vad man kanske har tålamod med, men vi upplever och möter ofta en hög ambition. Man vill verkligen stärka sin kapacitet. Om man inte gör det, och om vi inte möter dem som vill jobba med frågorna, drar vi oss ur. Vi har en ganska strikt process för var vi lägger vårt krut i de här frågorna.

I en viss del av Afrika har vi varit ganska länge. Då jobbar vi med de länder som har engelska som språk, alltså där det är väldigt enkelt språkligt sett att komma vidare. Där kan vi se detta. Vi har utvärderingsmetoder, och vi anlitar också emellanåt företag som hjälper oss att utvärdera de fleråriga projekt vi

har, så att vi är säkra på att vi jobbar med rätt saker och att det faktiskt får effekt.

Ett färskt exempel är att vi på nytt har inlett ett arbete i Armenien. De har fått en ny lagstiftning, och den kommer nog delvis av det tidigare arbete vi gjorde där. Nu har de en lagstiftning som säkrar en självständig och oberoende revisionsmyndighet.

Jan Riise tog upp omvärldsförändringar och klimatfrågan. Vi har flera granskningar på gång som riktar sig mot eller har klimat i sig. En handlar om jordbrukets klimatomställning. Vi granskar det klimatpolitiska ramverket. Vi kommer ganska snart också att granska internationella klimatsatser.

Vi har precis publicerat en granskning där vi tittat på arbetet med Agenda 2030. I det sammanhanget konstaterade vi att styrningen i frågan hade varit svag. Det var höga ambitioner inledningsvis men kanske inte åren efter. Men vi såg trots allt att myndigheterna i stor utsträckning hade tagit sig an och försökt jobba enligt det åtagande som Sverige gjort när det handlar om målen i Agenda 2030.

Jag kan försäkra att klimatfrågorna är något som vi fortlöpande kommer att arbeta med och som säkerligen kommer att utgöra ett större inslag i våra granskningar under de kommande åren.

Ordföranden: Vi har gott om tid. Det har varit korta frågor och korta svar. Jag tänker därför släppa in ett par avslutande, relativt korta frågor.

Eva Lindh (S): Det här ger möjlighet att ställa lite mer detaljerade frågor om saker man brinner för.

En granskning som Riksrevisionen har gjort gäller Ivo och Ivos möjligheter att göra granskningar. Det handlar om det viktiga arbetet mot välfärdsbrottslighet och kriminellt utnyttjande av välfärden. Riksrevisionen har i en rapport visat att Ivo inte har de resurser och förutsättningar som behövs för att göra denna typ av granskningar.

Jag skulle bara vilja fråga: Vad är det som Riksrevisionen verkligen ser? Och vad är det vi behöver ta till oss för att förbättra denna granskning, som är så viktig för att komma till rätta med välfärdsbrottsligheten?

Adam Reuterskiöld (M): Tack så mycket för både en bra dragning och väldigt matnyttiga rapporter om hur vi hanterar våra skattemedel på bästa och effektivaste sätt! Det är ett specialintresse för min del. Det handlar om hur man ska göra granskningen, både att göra saker rätt och att göra rätt saker.

Vi har tittat en hel del i rapporterna om att göra saker på rätt sätt. Ni har poängterat att en del av målsättningarna och uppfyllandet av dem är lite otydligt. Men jag skulle vilja fråga riksrevisorn hur hon ser på att göra rätt saker. Vi styr ju oftast i stuprör, men vi har väldigt svårt att hantera avvägningar mellan olika intressen bland myndigheterna, det vill säga vilka

saker vi ska göra och, kanske framför allt, vilka vi inte ska göra. Hur ser riksrevisorn på det?

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Ja, Ivo är en av de myndigheter som vi återkommande granskar – så kan jag väl säga – och som bedriver en otroligt viktig verksamhet. Vi har granskat Ivos förmåga att utöva tillsyn i lite olika frågor. Kanske är det så, precis som du nämner, att Ivos tillsyn är svag och otillräcklig. Skälen till det är säkert flera.

Vi har granskat generellt varför Ivo är förhållandevis ineffektivt i vissa frågor. Vi kom in på Ivo när vi granskade utifrån barnkonventionen. Vi har tittat på informationssäkerheten. Vi har nu en granskning på gång som handlar om i vilken utsträckning man tar sig an den som hör av sig som privatperson för att be Ivo utreda och granska något.

Det är säkert så att Ivo som myndighet har ett brett uppdrag. Det kan möjligen vara svårt att kompetenssätta alla de här olika delarna.

I varje enskild granskning vi gjort har vi lämnat rekommendationer om vad man kan göra. I vilken utsträckning myndigheten, och emellanåt regeringen, har gått hem och gjort det, det vill säga skapat bättre förutsättningar, kan jag inte riktigt svara på. Men Ivo är en av de myndigheter som vi återkommande tittar på, och de granskningar vi har gjort kommer vi med största sannolikhet också att följa upp. Det är en viktig myndighet men med ett ganska svårt uppdrag, skulle jag nog säga.

Någon av granskningarna ligger lite bakåt i tiden. Den som handlade om tillsynen kom 2019, så det kanske börjar bli dags att följa upp den.

Sedan har vi frågan från Adam Reuterskiöld: Hur ser jag på att myndigheterna tänker i stuprör och att göra rätt saker kontra att göra saker rätt? Här handlar det förstås om en avvägning mellan olika intressen. Det vi emellanåt lyfter fram som fördelar med den organisationsstruktur som finns, om vi försöker argumentera för stuprören, är att man jobbar med expertis, det vill säga blir väldigt djup och kunnig inom ett område. Men det kan också innebära svårigheter med broarna, det vill säga att samverka.

Samverkan är ju en av de saker som vi återkommande lyfter när vi granskar myndigheter och också när vi granskar politiska reformer. Vi är medvetna om att det kan vara svårt med den svenska myndighetsstruktur vi har, med möjligen inte självständiga men organisatoriskt fristående myndigheter. Den har många fördelar, men emellanåt när man ska göra saker tillsammans kan detta försvåras. En myndighet kan inte heller bestämma över en annan om man inte har fått det mandatet från regeringen.

Det finns en svaghet. Vi har ett antal exempel på det. Vi har varit inne på ett tidigare i dag, som handlade om fastställande av identitet. Jag tänker också på Migrationsverket och den granskning som handlar om återkallelse av uppehållstillstånd. Det finns också en rad andra områden.

Jag kommer inte att kunna lägga fram något förslag om exakt hur det borde gå till att komma till rätta med stuprören. De rekommendationer vi lämnar

handlar snarare mycket om att med samverkan och kanske gemensamma regeringsuppdrag försöka överbrygga en del av de hinder och svårigheter som finns utifrån det du ställde frågor kring.

Med detta skulle jag bara vilja avrunda med att tacka för så många bra frågor och för det stora intresset för vår viktiga verksamhet. Det tar jag med mig i det fortsatta. Tack ska ni ha!

Vice ordföranden: Då vill jag på finansutskottets vägnar tacka först och främst Riksrevisionen och alla medarbetare som gör underlag till de rapporter som vi får ta del av och har kunnat diskutera här i dag. Inte minst vill jag tacka riksrevisorn själv, som både har presenterat rapporterna och svarat på alla våra frågor. Stort tack!

Finansutskottet noterar också att det inte bara är vi i finansutskottet som är intresserade av det här. Detta är verksamhet som följs av hela riksdagen. Inte minst konstitutionsutskottet har visat stort intresse här i dag.

Från vårt perspektiv är detta ett sätt att se till att diskussion sker, att skattepengar används så effektivt som möjligt och att de går till det de ska. Det är också ett sätt att dra lärdom över tid om vad som har fungerat och inte fungerat för att uppnå samtliga mål. Men det handlar också om det som riksrevisorn själv började med: hela frågan om förtroende och tillit, som är en väldigt viktig del av den svenska demokratin.

Vi hoppas att vi med dessa öppna sammanträden också bidrar till att sprida kunskap om de här rapporterna i ett bredare sammanhang än bara till riksdagens ledamöter.

Tack för dagens öppna sammanträde! Det kommer fler.